

Vergaderjaar 2011–2012

24 515

Preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting

Nr. 222

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN EN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 december 2011

Hierbij doen wij u toekomen de kabinetsreactie op hoofdlijnen op het rapport «De sociale staat van Nederland 2011» van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), zoals verzocht door uw Kamer tijdens de regeling van werkzaamheden d.d. 16 november 2011.

Het SCP geeft in haar tweejaarlijkse publicatie een goed overzicht van de sociaaleconomische positie van de Nederlandse burger op basis van een breed palet aan indicatoren. Het SCP vraagt terecht aandacht voor de sociale component en voor de lange termijn component van het kabinetsbeleid. Het kabinet is ervan overtuigd dat de kwaliteit van publieke sectoren en voorzieningen, en de mogelijkheid om nu en in de toekomst daarin te kunnen blijven investeren, staan of vallen met gezonde overheidsfinanciën. In een aantal Europese landen zien we dagelijks wat de financieel-economische en sociale gevolgen voor mensen zijn wanneer dat niet het geval is.

Het rapport bevestigt dat Nederland het afgelopen decennium een gunstige economische ontwikkeling heeft doorgemaakt en mede op basis daarvan een uitstekende uitgangspositie heeft. De actuele problematiek van de economische crisis heeft Nederland, zeker in internationaal perspectief, goed doorstaan.

Een greep uit het rapport leert ons dat de kwaliteit van leven in Nederland hoog is. Het BBP per hoofd van de bevolking (bijna € 36 000) is een van de hoogste van Europa, de werkloosheid is in internationaal perspectief nog steeds een van de laagste en Nederland heeft in vergelijking met andere landen een lage inkomensongelijkheid. De kwaliteit van leven van mensen in de meest kwetsbare posities, maar ook van anderen, is de afgelopen tien jaar onafgebroken verbeterd ondanks de schommelingen in de economie. Met name mensen met een laag inkomen, niet-westerse migranten en ouderen boven de 65 jaar zijn er de afgelopen jaren op

voortuit gegaan. De Nederlandse gezondheidszorg behoort tot de meest toegankelijke van de wereld; het basispakket is breed en de eigen betalingen zijn laag. Het voortijdig schoolverlaten is de afgelopen jaren fors afgenomen. We kennen een hoog percentage hoogopgeleiden. Er is grote bereidheid om voor elkaar te zorgen; de maatschappelijke participatie is hoog.

Stuk voor stuk uitkomsten die het kabinet bevestigen in de opvatting dat Nederland over een goede basis beschikt om sterker uit de crisis te komen. Uitgaande van de kracht en verantwoordelijkheid van mensen zelf en een kleinere, krachtige overheid wil het kabinet Nederland sterker, welvarender en veiliger maken. Die uitgangspunten liggen ten grondslag aan belangrijke hervormingsmaatregelen van dit kabinet zoals de hervormingen op het gebied van de (jeugd)zorg, de nationale politie, de decentralisatie van de ruimtelijke ordening en het toekomstbestendig maken van ons pensioenstelsel

Niettemin nemen we de conclusie van het SCP ter harte dat we ons niet rijk moeten rekenen. Nederland heeft het laatste decennium de verschillende crises goed doorstaan, maar er moet veel gebeuren om te voorkomen dat onze goede uitgangspositie niet verloren gaat. Het kabinet is van opvatting dat het op het gebied van het voeren van een prudent begrotingsbeleid een reputatie heeft hoog te houden; de goede uitgangspositie van Nederland voor de crisis is juist deels het resultaat van dat begrotingsbeleid in het verleden. Er wordt tijdig bezuinigd als dat nodig is en er wordt gewerkt met kaders die ook rust brengen wanneer dat kan.

De afgelopen jaren is de schuld echter snel opgelopen en er liggen grote financiële risico's op de loer. Niet ingrijpen op regelingen die de afgelopen jaren met miljarden aan kosten zijn gestegen en zonder ingrijpen zullen blijven stijgen, ondermijnt uiteindelijk de solidariteit waardoor op lange termijn groepen die overheidsingrijpen het meeste nodig hebben met lege handen achterblijven. Dat geldt in de zorg, de sociale zekerheid en bij de pensioenen. Het kabinet neemt maatregelen om deze belangrijke regelingen betaalbaar en in stand te houden en om de lasten evenwichtig te verdelen, op een zodanige manier dat onze kinderen niet met enorme schulden opgezadeld worden.

Het SCP vraagt terecht aandacht voor de kwetsbare groepen in de samenleving. Het kabinet ziet hierin een aanmoediging om bij de maatregelen steeds goed oog te houden op de uitvoering. € 18 miljard bezuinigen is niet mogelijk zonder dat mensen het merken. Daar heeft het kabinet nooit een geheim van gemaakt. Wel proberen we de gevolgen zo goed mogelijk te verdelen.

Op Prinsjesdag is een evenwichtig koopkrachtbeeld gepresenteerd. Daarin zijn de financiële effecten van verschillende maatregelen meegenomen. Daarbovenop is de bijzondere bijstand verhoogd en zijn er maatregelen uitgesteld. Bij de Algemene Politieke beschouwingen is ook toegezegd dat het kabinet voortdurend de gevolgen van de maatregelen en de cumulatie daarvan in de gaten houdt ter voorkoming dat de meest kwetsbare groepen onevenredig getroffen zullen worden.

Het rapport is een goede graadmeter voor de sociaaleconomische ontwikkelingen en het gevoerde beleid. Nederland staat er zeker inter-

nationaal gezien goed voor. We zijn er met z'n allen in geslaagd een goed en welvarend land op te bouwen. Dat geeft in deze tijden vertrouwen dat ons land in staat is de komende ontwikkelingen het hoofd te bieden.

De minister-president,
minister van Algemene Zaken,
M. Rutte

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E. I. Schippers